

Sygn. akt I ACz 1573/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2017r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Rak

Sędziowie: SA Barbara Górczanowska

SA Sławomir Jamróg (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 października 2017r. w Krakowie

sprawy z powództwa (...) Banku (...)w G.

przeciwko Agencji (...) sp. z o.o. w K., (...) LTD w L., (...) s.r.o. wS., Fundacji (...)w K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanej (...) s.r.o. w S. na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 29 maja 2017r., sygn. akt IX GC 623/15 w przedmiocie odrzucenia apelacji

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA Barbara Górczanowska SSA Teresa Rak SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACz 1573/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem Sąd Okręgowy odrzucił apelację pozwanej (...)s.r.o. w S.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że ta pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zwolnienie z opłaty sądowej od apelacji. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2017r. wniosek oddalił. Postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 5 maja 2017r. - w formie podwójnego awizo. Wobec jego niezaskarżenia Sąd Okręgowy stwierdził jego prawomocność z dniem 19 maja 2017r. Sąd I instancji wskazał, że w przypadku odmowy zwolnienia strony od kosztów sądowych, profesjonalny pełnomocnik winien dokonać stosownej opłaty bez dodatkowego wezwania, gdyż art. 112 ust. 3 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wyłącza wprost stosowanie art. 130 k.p.c., a więc obowiązek przewodniczącego wezwania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego do uiszczenia opłaty od apelacji. Na pełnomocniku zawodowym skarżącego spoczywa obowiązek samodzielnego obliczenia i uiszczenia opłaty od apelacji w terminie wskazanym w przytoczonym przepisie. Uznał wręcz, że pozbawione podstawy prawnej byłoby działanie przewodniczącego sądu polegające na wezwaniu pełnomocnika pozwanej do uiszczenia opłaty od apelacji. Nawet gdyby takie zostało podjęte to byłoby bezskuteczne i nie miałyby wpływu na bieg terminu do uiszczenia tej opłaty.

Zażalenie na powyższe orzeczenie złożyła pozwana (...) s.r.o. w S. wnosząc o jego uchylenie w całości.

W uzasadnieniu podniosła, że zaskarżone postanowienie jest niezgodne z prawem. Powołała się na regulację art. 139§1 k.p.c. oraz §6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010r. w sprawie szczegółowego

trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym. Analizując informacje umieszczone na przesyłce nr (...) zawierającej postanowienie o oddaleniu wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji, drugie zawiadomienie (awizo) zostało dokonane w dniu 5 maja 2017r. Termin do odbioru przesyłki upływał w dniu 12 maja 2017r. i taka informacja powinna być umieszczona na zawiadomieniu. Przesyłka powinna być zwrócona najwcześniej w dniu 13 maja 2017r. Zgodnie z pieczętką umieszczoną na przesyłce zwrot nastąpił w dniu 12 maja 2017r. Na stronie (...) w statusie przesyłki nr (...) widnieje informacja, że jej zwrot do nadawcy nastąpił rano o godzinie 8:03 w dniu 12 maja 2017r. Pozwana zwróciła równocześnie uwagę na rozbieżność pomiędzy informacjami co do daty o powtórnym zawiadomieniu na kopercie, tj. 5 maja 2017r. oraz na stronie (...) tj. 4 maja 2017r. Skarżący wskazał na tą okoliczność, gdyż zarówno w dniu 26 kwietnia 2017r., jak i w dniu 5 maja 2017r. jego pełnomocnik miał przebywać przez cały dzień pod adresem, pod którym miało nastąpić doręczenie i przesyłka nie powinna być awizowana. Doręczyciel nie pozostawił zawiadomienia o przesyłce ani w dniu 26 kwietnia 2017r., ani w dniu 5 maja 2017r. Podkreślił pozwany, że przepisy o doręczeniu zastępczym winny być traktowane rygorystycznie, a naruszenie tych wymagań czyni doręczenie nieskutecznym. Operator pocztowy doręczający postanowienie z dnia 19 kwietnia 2017r. nie spełnił wymagań określonych we ww. przepisach. Przesyłka została zwrócona do sądu przed upływem terminu do jej odebrania. W jego ocenie przedmiotowe postanowienie nie zostało doręczone pełnomocnikowi (...) s.ro. zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Nie rozpoczął zatem biegu termin do zaskarżenia tego postanowienia; jest ono nieprawomocne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne skutkując koniecznością uchylecia zaskarżonego postanowienia.

Punktem wyjścia musi być stwierdzenie, że przepisy o doręczeniach mają charakter obligatoryjny i wyłączają swobodę w zakresie podejmowania czynności z tym związanych. Nie można uznać doręczenia za skutecznie dokonane, gdy nie nastąpiło według reguł przewidzianych w art. 135 i następnych k.p.c. Jeżeli doręczenie właściwe pisma sądowego uczestnikowi postępowania za pośrednictwem operatora pocztowego na adres przez niego wskazany okazało się niemożliwe, to zgodnie z art. 139§1 k.p.c. oraz §6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1222) należy je złożyć w placówce pocztowej tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono, oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 7 dni licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć. Zgodnie z §7 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia po pozostawieniu zawiadomienia o możliwości odbioru przesyłki we właściwej placówce pocztowej operatora lub właściwym urzędzie gminy doręczający: 1/ dokonuje adnotacji o niedoręczeniu przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz adnotacji "awizowano dnia" na stronie adresowej niedoręczonej przesyłki i składa swój podpis; 2/ oddaje przesyłkę niezwłocznie do właściwej placówki pocztowej operatora lub właściwego urzędu gminy. Placówka pocztowa operatora lub urząd gminy potwierdzają przyjęcie od doręczającego awizowanej przesyłki przez umieszczenie na przesyłce odcisku datownika i podpisu przyjmującego. W oparciu natomiast o §8 ust. 2 cyt. rozporządzenia jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się po odbiór przesyłki złożonej w placówce pocztowej operatora w terminie, o którym mowa w § 7 ust. 3 (przez siedem kolejnych dni od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia), placówka pocztowa operatora: 1/ sporządza, według wzoru określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia, powtórne zawiadomienie o możliwości jej odbioru w terminie kolejnych siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia, które doręczający niezwłocznie pozostawia w drzwiach adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej, 2/ zaznacza dokonanie powtórnego zawiadomienia na adresowej stronie niedoręczonej przesyłki adnotacją "awizowano powtórnie dnia" i podpisem, 3/ przechowuje przesyłkę przez okres siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia powtórnego zawiadomienia. W oparciu o §10 rozporządzenia przesyłkę niepodjętą placówka pocztowa operatora opatruje na stronie adresowej adnotacją "nie podjęto w terminie" oraz odciskiem datownika i wraz z formularzem potwierdzenia odbioru odsyła sądowi wysyłającemu niezwłocznie po upływie ostatniego dnia do odbioru przesyłki.

W niniejszej sprawie apelacja została odrzucona wobec nieopłacenia jej w terminie tygodniowym od doręczenia skarżącemu postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 19 kwietnia 2017r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego doręczenie tej przesyłki należy uznać jednak za nieskuteczne. Sposób doręczenia przewidziany w art. 139§1 k.p.c. jest wyjątkowym sposobem i w celu przyjęcia jego skuteczności nie mogą występować jakiegokolwiek wątpliwości związane z prawidłowością tak dokonanego doręczenia i spełnienie w tym zakresie przepisów ww. rozporządzenia. Domniemanie przewidziane w art. 139§1 k.p.c. może być przez stronę obalone poprzez dowiedzenie, że w rzeczywistości korespondencja nie dotarła do niej, bądź poprzez wykazanie na podstawie akt postępowania uchybień organu doręczającego korespondencję, wymaganym przez art. 139§1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015r., II UZ 17/15, LEX nr 2051059). Ocena adnotacji doręczyciela pocztowego na kopercie zawierającej przesyłkę (k. 369), którą Sąd Okręgowy uznał za skutecznie doręczoną wskazuje, że doszło do nieprawidłowości w zakresie realizacji procedury doręczenia uregulowanej w powołanym rozporządzeniu. Przesyłka została po raz pierwszy awizowana w dniu 26 kwietnia 2017 r. Od dnia następnego należy liczyć tygodniowy termin na odbiór przesyłki przez adresata (do 2 maja 2017 r.). Druga awizacja winna zatem nastąpić w dniu 3 maja, ale w związku z faktem, że jest to dzień ustawowo wolny od pracy winna nastąpić w dniu 4 maja 2017r. Z adnotacji poczynionej na kopercie wynika natomiast, że została dokonana w dniu następnym, tj. 5 maja 2017r.. Jeśli tak było, to przesyłka winna pozostawać na poczcie do dnia 12 maja 2017r. , a zostać zwrócona do Sądu Okręgowego dopiero w dniu 13 maja 2017r. Jej zwrot nastąpił jednak już w dniu 12 maja 2017r., zatem nieprawidłowo. Wprawdzie z zapisów widniejących na stronie internetowej Poczty Polskiej „śledzenie przesyłek” odnośnie tej przesyłki wynika, że pierwsza awizacja nastąpiła w dniu 26 kwietnia, a druga w dniu 4 maja 2017r., a przesyłka została zwrócona w dniu 12 maja 2017, to jednak wobec rozbieżności między tymi adnotacjami a umieszczonymi na kopercie oraz w związku z dyrektywą rygorystycznej oceny spełnienia wymogów doręczenia zastępczego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2016r., IV CZ 69/16, LEX nr 2180102) nie ma podstaw do przyjęcia tego doręczenia zastępczego za skuteczne. W orzecznictwie bowiem utrwalony jest bowiem pogląd, że uchybienia organu doręczającego zawiadomienie wraz z pouczeniem, wymaganym przez art. 139 § 1 k.p.c. nie wywołuje skutków doręczenia zastępczego (por także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1969 r., II CZ 208/68 OSNC 1969, Nr 9, poz. 164 i z dnia 28 listopada 2014r., I CZ 90/14, LEX nr 1598677). Badanie kwestii podnoszonych w zażaleniu, że nie doszło do faktycznego pozostawienia zawiadomienia o nadejściu przesyłki i możliwości jej odbioru wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego i nie może być dokonywane na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu zażaleniowym, niemniej potrzeba wyjaśnienia tej kwestii jest bezprzedmiotowa wobec uchybień skutkujących brakiem możliwości uznania wynikającej z adnotacji doręczenia fikcji prawnej odebrania przesyłki z upływem dnia 12 maja 2017r. , w sytuacji gdy w tej dacie została ona zwrócona. Zatem odrzucenie apelacji z uwagi na jej nieopłacenie należy uznać za przedwczesne, gdyż postanowienie o odmowie zwolnienia żalącego od opłaty sądowej od apelacji nie zostało do tej pory skutecznie doręczone.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.

SSA Barbara Górczanowska SSA Teresa Rak SSA Sławomir Jamróg